

K E N D E L S E

Bravida Danmark A/S
(advokat Thomas Heintzelmann, Århus)

mod

Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger
(Kammeradvokaten ved advokat Christian Wenzel Christensen)

Ved udbudsbekendtgørelse af 20. september 2002 udbød indklagede, Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger, som begrænset udbud i henhold til direktiv 93/37 om samordning af fremgangsmåderne med hensyn til indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter, som ændret ved direktiv 97/52 (Bygge- og anlægsgodkendelsesdirektivet), opførelse af en bygning til Odense Universitetshospital. Sagen angår en af fagentrepriserne, dvs. el-entreprisen.

Tildelingskriteriet var laveste pris.

Der blev afgivet tilbud fra seks prækvalificerede virksomheder, herunder klageren (dengang selskabet Semco Danmark A/S). Tilbudsprisen i klagerens tilbud var 14.400 kr. lavere end tilbudsprisen i det tilbud, der havde næstlaveste tilbudspris. Indklagede prissatte imidlertid nogle bemærkninger i klagerens tilbud til i alt 45.196 kr., og indklagede besluttede derefter at indgå kontrakt med tilbudsgiveren med næstlaveste tilbudspris.

Den 4. marts 2003 (i klageskriftet fejlagtigt angivet som 2001) indgav klageren klage til Klagenævnet for Udbud over indklagede. Klagen har været behandlet på et møde den 11. juni 2003.

Klageren har nedlagt følgende påstande:

Påstand 1.a

Klagenævnet skal konstatere, at indklagede har overtrådt EU's ligebehandlingsprincip ved at anse følgende bestemmelser i klagers tilbud som forbehold og som følge heraf at have prissat dem, subsidiært prissat dem for højt, hvorefter klager ikke længere var lavestbydende:

- 1) [Som] armaturbelysning type C og E er i tilbud indregnet Glamox Dekor GC24.
- 2) [Som] armaturbelysning type K er i tilbud indregnet Glamox GCN24.

Påstand 1.b

Klagenævnet skal konstatere, at indklagede ikke efterfølgende kan anse følgende bestemmelser i klagers tilbud som forbehold og som følge heraf [har været uberettiget til] efterfølgende at have prissat dem, subsidiært at indklagede har overtrådt EU's ligebehandlingsprincip [ved] at anse følgende bestemmelser i klagers tilbud som forbehold, og som følge heraf at have prissat dem, subsidiært prissat dem for højt:

- 1) [Som] armaturbelysning type O er i tilbud indregnet Glamox FRS200.
- 2) [Som] armaturbelysning type T er i tilbud indregnet Glamox GCA18.
- 3) [Som] intelligent styring af primært lys er i tilbud indregnet Smarthouse system Dupline fra Carla Gavazzi.

Påstand 2

Indklagede tilpligtes til klager at betale erstatning kr. 1.133.472, subsidiært et mindre beløb, med procesrente fra klageskriftets indgivelse.

Klagenævnet har udsat behandlingen af påstand 2, til Klagenævnet har taget stilling til de øvrige spørgsmål.

Indklagede har nedlagt påstand om, at klagerens påstand 1 ikke tages til følge og har påstået frifindelse vedrørende påstand 2.

Af skriftvekslingen og det fremkomne under den mundtlige forhandling fremgår, at sagen omfatter følgende spørgsmål:

Spørgsmål 1

Om indklagede har været berettiget til at prissætte klagerens tilbud med hensyn til de belysningsarmaturer, der i udbudsbetingelserne blev betegnet som type C og type E.

Spørgsmål 2

Om indklagede har foretaget en rigtig prissætning af klagerens tilbud med hensyn til de belysningsarmaturer, der i udbudsbetingelserne blev betegnet som type K.

Spørgsmål 3

Om indklagede har været berettiget til efterfølgende at foretage yderligere prissætninger af klagerens tilbud.

Hvis spørgsmål 3 besvares bekræftende, omfatter sagen yderligere:

Spørgsmål 4

Om indklagede har været berettiget til at prissætte klagerens tilbud med hensyn til de belysningsarmaturer, der i udbudsbetingelserne blev betegnet som type O, og om indklagedes prissætning i så fald er rigtig.

Spørgsmål 5

Om indklagede har været berettiget til at prissætte klagerens tilbud med hensyn til de belysningsarmaturer, der i udbudsbetingelserne blev betegnet som type T, og om indklagedes prissætning i så fald er rigtig.

Spørgsmål 6

Om indklagede har været berettiget til at prissætte klagerens tilbud med hensyn til styringsanlæg, og om indklagedes prissætning i så fald er rigtig.

Sagens omstændigheder i hovedtræk:

I udbudsbetingelserne, der var udfærdiget af indklagedes rådgiver Cubo Arkitekter A/S (Cubo), var angivet, at der i arbejdet skulle være inkluderet alle til arbejdets fuldstændige færdiggørelse nødvendige ydelser, selvom de ikke direkte var nævnt i beskrivelser eller vist på tegningerne, således at arbejdet ved afleveringen ville fremtræde fuldt færdigt, funktionsdygtigt og klart til brug.

Af udbudsbetingelserne fremgik endvidere: Det var et led i el-entreprisen, at der skulle leveres og opsættes en lang række belysningsarmaturer, og at der skulle etableres et anlæg til styring af de tilsluttede lyskilder. De forskellige typer belysningsarmaturer, der skulle opsættes, blev i udbudsbetingelserne betegnet med ordet »type« efterfulgt af et bogstav.

Vedrørende belysningsarmaturerne betegnet som type C og type E (spørgsmål 1)

I udbudsbetingelserne var angivet, at armaturerne af typerne C og E i kvalitet og udførelse skulle være »som Lampas Owen L806-260«. Angivelsen sigtede til et armatur af fabrikatet Lampas med visse ændringer, herunder at det leverede skulle omfatte en 60 x 60 cm frontplade, der skulle tilpasses loftsystemet, dvs. at armaturerne skulle monteres i en særlig loftsplade, der skulle leveres og monteres som et led i el-entreprisen.

I klagerens tilbud henvistes til et følgebrev, i hvilket der bl.a. var indeholdt angivelser af, hvilke armaturer, der var regnet med i tilbudet. På det heromhandlede punkt angav følgebrevet et armatur af fabrikatet Glamox, beskrevet som Glamox Dekor GC 24 (skulle rettelig være GCN 24, hvilket fremgik af en efterfølgende præcisering fra klageren).

Efter tilbudenes indgivelse prissatte Lemming & Eriksson Rådgivende Ingeniører FRI (Lemming & Eriksson), der var underentreprenør for Cubo, dette punkt i klagerens tilbud således: 356 loftsplader à 66 kr. = 23.496 kr.

Vedrørende belysningsarmaturer betegnet som type K (spørgsmål 2)

I udbudsbetingelserne var angivet, at armaturerne af type K i kvalitet og udførelse skulle være »som Lightmakers CLC luminaire armatur for TC-D lysstofrør og lavvolt-halogenlamper«. Det pågældende armatur har to lys-

kilder, dvs. et lysstofrør, der tilføres almindelig strøm fra nettet, samt en halogenlampe, der tilføres strøm med 12 volts spænding fra en transformator.

Klageren angav i sit følgebrev armaturet Glamox Dekor GCN 24. Dette armatur har kun én lyskilde, dvs. et lysstofrør. Ifølge klageren skyldtes angivelsen en fejl, idet der rettelig skulle have været angivet et armatur, der både har lysstofrør og halogenlampe.

Efter tilbudenes indgivelse prissatte Lemming & Eriksson dette punkt i klagerens tilbud således: Difference armaturer 6.960 kr. + 4 lysdæmpere 2.490 kr. + installation og montering vedrørende 40 armaturer 12.250 kr., tilsammen 21.700 kr.

Vedrørende belysningsarmaturer betegnet som type O (spørgsmål 4)

I udbudsbetingelserne var angivet, at armaturerne af type O i kvalitet og udførelse skulle være »som Lightmakers ERCO type Optec Wallwasher nr. 77755...«. Dette armatur er et spotlight.

Klageren følgebrev angav på dette punkt armaturet Glamox FRS200. Dette armatur er ikke et spotlight, men et armatur til lysstofrør. Ifølge klageren skyldtes angivelsen en fejl, idet der rettelig skulle have været angivet et armatur, der er et spotlight.

Efter indgivelsen af klagen til Klagenævnet har Lemming & prissat dette punkt i klagerens tilbud til 2.950 kr. Beløbet er differencen mellem den valgte tilbudsgivers og klagerens prisangivelser på det pågældende punkt.

Vedrørende belysningsarmaturer betegnet som type T (spørgsmål 5)

Denne type armaturer var lys på trapper. I udbudsbetingelserne var angivet, at armaturerne af type T i kvalitet og udførelse skulle være »som Lampas Owen L800-130«, og at armaturerne skulle anbringes i udsparinger i beton, dvs. at armaturerne skulle delvis forsænkes i betonen.

Klagerens følgebrev angav på dette punkt armaturet Glamox GCA 18. Ifølge klageren skyldes angivelsen en fejl, idet der rettelig skulle have været angivet armaturet Glamox GCA 18C, i hvilket lyskilden ligger vandret.

Armaturer af type Lampas Owen L800-130 har en højde på 75 mm og en diameter på 130 mm. Armaturer af type Glamox GCA 18 har en højde på 234 mm og en diameter på 215 mm, medens armaturer af type Glamox GCA 18C har en højde på 166 mm og en diameter på 252 mm.

Efter indgivelsen af klagen til Klagenævnet har Lemming & Eriksson prisat dette punkt i klagerens tilbud til 24.936 kr. Beløbet er differencen mellem den valgte tilbudsgivers og klagerens prisangivelser på det pågældende punkt.

Vedrørende styringsanlægget (spørgsmål 6)

Udbudsbetingelsernes beskrivelse af styringsanlægget består af flere siders detaljerede angivelser. Beskrivelsen må sprogligt naturligt forstås sådan, at styringsanlægget skulle være et såkaldt EIB-system, dvs. efter det oplyste et fabrikantafhængigt system, der opfylder en bestemt europæisk standard. Det synes således at fremgå, at der skal anvendes EIB-komponenter og EIB-software. På den anden side var det ikke angivet udtrykkeligt og direkte, at styringsanlægget skulle være et EIB-system.

Klagerens tilbud angik et system benævnt »Smarthouse system Dupline« fra fabrikanten Carlo Gavazzi. Dette system er efter det fremkomne ikke et EIB-system.

Ifølge oplysninger fra fabrikanten, indhent af klageren til brug for sagen for Klagenævnet, kan det af klageren tilbudte system understøtte EIB-protokollen, ligesom kommunikation mellem systemet og andre systemer er muligt på nærmere angiven måde.

Efter indgivelsen af klagen til Klagenævnet har Lemming & Eriksson prisat dette punkt i klagerens tilbud til 289.419 kr. Beløbet er differencen mellem den valgte tilbudsgivers og klagerens prisangivelser på det pågældende punkt.

Indklagedes prissætning vedrørende armaturerne type C, E og K blev meddelt klageren med et brev fra Cubo af 17. december 2002, dvs. kort efter tilbudenes indgivelse, idet brevet henviste til et notat fra Lemming & Eriksson, i hvilket prissætningerne var indeholdt. I dette notat nævnedes desuden de øvrige punkter, som sagen angår, men der blev ikke foretaget prissætning vedrørende disse punkter.

Der er afgivet forklaringer af Torben Kristensen, Henning Kirkegaard, Helge Davidsen og Ole Olsen. Fra disse forklaringer nævnes:

Fra Torben Kristensens forklaring: Han er projektdirektør hos klageren og har deltaget i projektet, herunder i den endelige prisfastsættelse. Ad armaturerne type C og E: Det armatur, som var angivet i klagerens tilbud, kan ikke opsættes uden loftsplader, og loftspladerne, som armaturerne skulle monteres i, var medregnet i klagerens tilbud. Sådanne loftsplader er ikke standard ved referencelampen Lampas. Ad armaturerne type K: Glamox kan levere et armatur med både lysstofrør og halogenlampe, men det erkendes, at det armatur, der var angivet i klagerens tilbud, ikke omfatter halogenlampe. Indklagedes prissætning er imidlertid forkert. Dels skal der ikke ved prissætningen medregnes nogen nævneværdig installationsudgift eller udgift til lysdæmpere, da installationsudgiften for armaturerne i forvejen var indregnet i klagerens tilbud, og da lysdæmpere er en del af den faste installation og derfor også var omfattet af klagerens tilbud. Klageren har beregnet prissætningen til ca. 75 kr. pr. lampe, dvs. ca. 75 x 40 eller ca. 3.000 kr., hvad der i øvrigt også er for højt, da der er fejl i beregningen. Ad armaturerne type O: Det tilbudte armatur skulle have været et nærmere angivet andet armatur, der er et spotlight, og som opfylder kravene i udbudsbetingelserne. Dette armatur er billigere. Ad armaturerne type T: Der skulle have været angivet et andet armatur, der opfylder udbudsbetingelserne. Ad styringsanlægget: Det styringsanlæg, som var omfattet af klagerens tilbud, kunne umiddelbart tilkobles universitetshospitalets EIB-system. Det gøres via en gateway, der var inkluderet i klagerens tilbudspris.

Fra Henning Kirkegaards forklaring: Han er ansat hos indklagede og har været projektleder i sagen, om end han var syg under en del af forløbet.

Projektet angår et 4-etagers hus med undervisningslokaler i nederste etage og laboratorier i de øvrige etager. Cubo har vundet to projektkonkurrencer vedrørende byggerier for Odense Universitetshospital, herunder en option på den omhandlede bygning. Udbudet er sket på sædvanlig måde. Indklagede fik indstillinger fra rådgiverne og henholdt sig til dem. Den valgte tilbudsgiver har vundet en del licitationer vedrørende byggerier på Odense Universitetshospital.

Fra Helge Davidsens forklaring: Han er bygningskonstruktør og ansat hos Cubo. Han har været projektstyrende. Cubo var totalrådgiver. El-delen af projektet er udformet af Lemming & Eriksson. Efter tilbudenes indgivelse prissatte man klagerens tilbud med hensyn til armaturerne type C, E og K. Prissætningen blev foretaget af Helge Davidsen og Ole Olsen hos Lemming & Eriksson og blev overordnet drøftet med indklagede. Man nøjedes med at nævne de øvrige punkter, der er omtalt i sagen, men prissatte dem ikke, da prissætningen vedrørende armaturerne type C, E og K i sig selv medførte, at klagerens tilbud ikke havde den laveste tilbudspris. Ad armaturerne type C og E: Han opfattede klagerens tilbud sådan, at de loftsplader, som armaturerne skulle sidde i, ikke var med i tilbudet. Klagerens angivelse med hensyn til de pågældende armaturer var ganske den samme som med hensyn til armaturerne af type A, for hvis vedkommende tilbudet ikke skulle omfatte loftsplader. Der manglede noget. Man foretog prissætningen vedrørende loftspladerne efter kontakt med en lampeproducent. Man lagde ikke vægt på forskellene i design mellem referenceproduktet og det armatur, som klagerens tilbud angik. I udbudsbetingelserne vedrørende tømrerentreprisen var angivet, at el-entreprenøren skulle levere og opsætte de pågældende loftsplader. Ad armaturerne type K: Det armatur, som var angivet i klagerens tilbud, indeholder ikke en lavenergilampe. Helge Davidsen ringede til Glamox, der oplyste, at det pågældende armatur ikke kunne fås med en lavenergidel. Man prissatte herefter efter prisforskellen for referencelampen med og uden lavenergidel. Ad armaturerne type T: Der var tale om et lille armatur, der skulle integreres i betonloftet i trapperum. Det armatur, som klagerens tilbud angav, var langt højere end det armatur, der var nævnt i udbudsbetingelserne, og kunne ikke integreres i loftet. Ad styringsanlægget: Mange producenter producerer EIB-systemer, og et EIB-system ville have den fordel, at det uden problemer kunne kobles til EIB-systemerne i

nogle eksisterende bygninger. Klagerens tilbud omfattede imidlertid ikke et EIB-system, og man var i tvivl, om det kunne tilkobles. Det ville også være driftsmæssigt generende for brugerne at få et nyt system. Man har prissat dette punkt efterfølgende, hvad der var meget svært, men man har valgt at prissætte efter forskellen mellem prisangivelserne vedrørende styringsanlægget i tilbudene fra klageren og tilbudsgiveren med den næstlaveste tilbudspris. Udbudsbetingelserne skal dog ikke forstås sådan, at de ubetinget krævede et EIB-anlæg, og tilbudsgiverne havde metodefrihed. Den valgte tilbudsgiver, der er en lokal virksomhed, har fået el-entreprisen vedrørende to af de tre byggerier på Odense Universitetshospital, som Helge Davidsen har deltaget i. Betydningen af angivelsen »som« i forbindelse med referenc produkter afgøres i tæt samarbejde med ingeniøren og bygherren.

Fra Ole Olsens forklaring: Han er ansat hos Lemming & Eriksson, der var underentreprenør for Cubo. Ad armaturerne type C og E: Han kan tilslutte sig Helge Davidsens forklaring. Også han forstod klagerens tilbud sådan, at det ikke omfattede loftsplader. Ad armurerne type K: Han er enig med Helge Davidsen. Prissætningen er udført på grundlag af den almindelige pris-kurant, og han tror ikke, at klagers prissætning er rigtig. Der er medtaget et beløb til lysdæmpning, dvs. af halogenlamperne, idet man gik ud fra, at når klagers tilbud ikke omfattede halogenlamper, omfattede det heller lysdæmpning af halogenlamper. Ad armaturerne type O og T: Han har ved prissætningen brugt de eksakte priser i klagerens tilbud og tilbudet fra den valgte tilbudsgiver. Ad styringsanlægget: Han ved ikke, om det af klageren tilbudte anlæg kunne anvendes under EIB-anlæggene.

Parternes anbringender i hovedtræk:

Vedrørende spørgsmål 1 (armaturerne af type C og E)

Klageren har anført: De omhandlede loftsplader var omfattet af klagerens tilbud, og indklagede har intet grundlag haft for at gå ud fra, at de ikke var omfattet af tilbudet, jf. herved udbudsbetingelsernes angivelse af, at der i arbejdet skulle være inkluderet alle nødvendige ydelser til arbejdets færdiggørelse. Indklagede har derfor ikke været berettiget til prissætning. Indklagedes prissætning anerkendes beløbsmæssigt.

Indklagede har gjort gældende: Man måtte man gå ud fra, at det tilbudte armatur var i overensstemmelse med fabrikantens specifikationer. Disse specifikationer omfatter ikke en loftsplade, hvorimod referenceproduktet, således som det blev beskrevet i udbudsbetingelserne, omfattede en loftsplade. Hertil kommer, at klagerens produktangivelse på dette punkt var identisk med klagerens produktangivelse med hensyn til armaturer af type A, for hvis vedkommende referenceproduktet ikke omfattede en loftsplade. Indklagede har herefter måttet kunne gå ud fra, at klagerens tilbud ikke omfattede loftsplader, således at indklagede har været berettiget til at prissætte klagerens tilbud på dette punkt.

Vedrørende spørgsmål 2 (armaturerne af type K)

Klageren har gjort gældende: Indklagede har ikke været berettiget til at foretage prissætning med hensyn til installation og lysdæmpning af halogenlamper. Opsætning af armaturer med halogenlamper vil ikke medføre nævneværdige merudgifter til installation, og lysdæmpning er en del af den faste installation og var derfor omfattet af klagerens tilbud. Indklagedes prissætning kan kun anerkendes med hensyn til beløbet 6.960 kr. som pris-difference for armaturer.

Indklagede har gjort gældende: Klageren angav, at tilbudet omfattede et armatur uden halogenlamper, og indklagede har derfor måttet gå ud fra, at tilbudet heller ikke omfattede lysdæmpning af halogenlamper. Prissætningen er foretaget ud fra almindelige principper for prisberegning. Prissætningen er gennemført sagligt, og en udbyder må have en vis skønsmargen ved prissætning.

Vedrørende spørgsmål 3 (efterfølgende prissætning)

Klageren har gjort gældende: Indklagede kan ikke successivt komme med flere prissætninger og må være bundet af sin oprindelige prissætning. Noget andet ville være i strid med ligebehandlingsprincippet.

Indklagede har gjort gældende: Klagenævnet må skulle vurdere hele klagerens tilbud, og der kan ikke være noget til hinder for, at indklagede først se-

ner har prissat de forhold, der omhandles i spørgsmålene 4-6. I øvrigt blev de omhandlede forhold nævnt over for klageren fra begyndelsen.

Vedrørende spørgsmål 4 (armaturerne af type O)

Klageren har gjort gældende: Klageren kom til at angive et armatur, der ikke var et spotlight som krævet i udbudsbetingelserne. Dette armatur var dyrere end det armatur, der skulle have været angivet. Indklagede har således ikke haft grundlag for at prissætte, og indklagedes prissætning har været usaglig.

Indklagede har gjort gældende: Indklagede kunne ikke vide, at klagers tilbud skulle have angået et spotlight, og indklagede har derfor været berettiget til at prissætte. Prissætningen er gennemført sagligt, og en udbyder må have en vis skønsmargen ved prissætning.

Vedrørende spørgsmål 5 (armaturerne af type T)

Klageren har gjort gældende: Klageren kom til at angive et forkert armatur. Dette armatur har imidlertid ikke afvejet så meget fra referenceproduktet, at der er grundlag for prissætning.

Indklagede har gjort gældende: Indklagede kunne ikke vide, at klagerens tilbud skulle have angået et andet armatur end det angivne. Det angivne armatur opfyldte ikke udbudsbetingelsernes krav, og indklagede har derfor været berettiget til at prissætte. Prissætningen er gennemført sagligt, og en udbyder må have en vis skønsmargen ved prissætning.

Vedrørende spørgsmål 6 (styringsanlægget)

Klageren har anført: Det tilbudte anlæg kan tilsluttes et EIB-system, og udbudsbetingelserne krævede ikke, at styringsanlægget skulle være et EIB-system. Indklagede har herefter været uberettiget til at prissætte.

Indklagede har anført: Udbudsbetingelserne stillede krav om, at styringsanlægget skulle være et EIB-system, og det var forudsat at anlægget skulle kunne kobles sammen med EIB-systemerne i universitetshospitalets eksisterende bygninger. Klagers tilbud angik ikke et EIB-system, og det er ikke dokumenteret, at det af klager tilbudte anlæg kan kobles sammen med de

eksisterende EIB-systemer. Indklagede har herefter været berettiget til at prissætte. Prissætningen er gennemført sagligt, og en udbyder må have en vis skønsmargen ved prissætning.

Klagenævnet udtaler:

Generelt

Med hensyn til en udbyders prissætning af afvigelser fra udbudsbetingelserne følger af det EU-retlige ligebehandlingsprincip: En prissætning skal foretages sådan, at den tilbudsgiver, hvis tilbud afviger fra udbudsbetingelserne, ikke som følge af afvigelsen eller afvigelserne bliver stillet bedre end tilbudsgivere, hvis tilbud ikke afviger fra udbudsbetingelserne. Heraf følger videre: Prissætning af en afvigelse skal foretages sådan, at det arbejde, som afvigelsen angår, med sikkerhed kan udføres for det prissatte beløb. Hvis det ikke er muligt at foretage en sådan sikker prissætning, skal udbyderen undlade at tage det pågældende tilbud i betragtning.

Det bemærkes videre, at ligebehandlingsprincippet ikke medfører pligt for udbyderen til i forbindelse med prissætning at varetage interesserne hos den tilbudsgiver, hvis tilbud har indeholdt den pågældende afvigelse. Det er de andre tilbudsgiveres interesser, som udbyderen skal varetage i sammenhængen.

Ad spørgsmål 1 (armaturer af type C og E)

Det referenceprodukt, som udbudsbetingelserne henviste til, dvs. »Lampas Owen L806-260«, var ikke en katalogvare hos producenten af Lampas-armaturer, men var et Lampas-armatur, udviklet til det aktuelle projekt med påmonteret loftsplade m.m. Angivelsen af Lampas Owen L806-260 som referenceprodukt var således uden egentlig mening og skulle tilsyneladende blot forstås som en kort betegnelse for, at el-entreprenøren skulle levere armaturet monteret i en loftsplade m.m. De pågældende loftsplader var også detaljeret beskrevet i udbudsbetingelsernes tekst.

På denne baggrund har indklagede ikke haft saglig grund til at gå ud fra, at klagerens tilbud ikke omfattede loftsplader, blot fordi klagerens tilbud an-

gik et armatur, der ikke var af fabrikatet Lampas. Indklagede kunne have spurgt klageren, om tilbudet omfattede loftsplader, og ville kun have været berettiget til prissætning, hvis klageren besvarede spørgsmålet benægtende. En forespørgsel som omtalt ville have haft karakter af et spørgsmål til teknisk præcisering af en detalje og ville ikke have været i strid med forhandlingsforbudet.

Indklagedes prissætning har således været uberettiget på dette punkt.

Ad spørgsmål 2 (armaturer af type K)

Det armatur, der var angivet som referenceprodukt i udbudsbetingelserne, er beregnet til to lyskilder, dvs. både et lysstofrør og en halogenlampe. Det armatur, som blev angivet i følgebrevet til klagerens tilbud, er kun beregnet til én lyskilde, dvs. et lysstofrør.

Klagerens tilbud afveg derfor på dette punkt klart fra udbudsbetingelserne, hvilket indklagede har været berettiget til at prissætte. Klagenævnet finder endvidere ikke grundlag for at gå ud fra, at indklagedes prissætning har været urigtig eller usaglig, jfr. herved bemærkningerne ovenfor, hvorefter en prissætning skal foretages sådan, at det pågældende arbejde med sikkerhed kan udføres for prissætningsbeløbet, og hvorefter udbyderen ikke ved prissætningen skal varetage interesserne hos den tilbudsgiver, hvis tilbud indeholder den pågældende afvigelse fra udbudsbetingelserne. Det bemærkes herved, at indklagede har været berettiget til at gå ud fra, at klagerens tilbud ikke omfattede lysdæmpning af halogenlamper, når tilbudet ikke omfattede halogenlamper.

Indklagedes prissætning på dette punkt har således været berettiget.

Ad spørgsmål 3 (efterfølgende prissætning)

Indklagedes prissætning af de forhold, som spørgsmålene 4-6 angår, blev ikke foretaget straks, men er først foretaget på et senere tidspunkt, dvs. efter indgivelsen af klagen til Klagenævnet. Dette forhold afskærer imidlertid ikke Klagenævnet fra at tage stilling til de pågældende prissætninger. Det bemærkes herved, at Klagenævnet ved sin afgørelse af en klagesag tager selvstændigt stilling til sagens faktiske forhold uden at være bundet af ind-

klagedes vurdering. Ligebehandlingsprincippet, som klageren har påberåbt sig i sammenhængen, ses ikke at føre til noget andet resultat.

Klagenævnet tager derfor stilling til spørgsmålene 4-6.

Ad spørgsmål 4 (armaturer af type O)

Referenceproduktet er et spotlight, men det armatur, som blev angivet i følgebrevet til klagerens tilbud, er ikke et spotlight.

Klagerens tilbud afveg således klart fra udbudsbetingelserne på dette punkt, hvilket indklagede har været berettiget til at prissætte. Klagenævnet finder endvidere ikke grundlag for at gå ud fra, at indklagedes prissætning har været urigtig eller usaglig, jfr. herved bemærkningerne ovenfor, hvorefter en prissætning skal foretages sådan, at det pågældende arbejde med sikkerhed kan udføres for prissætningsbeløbet, og hvorefter udbyderen ikke ved prissætningen skal varetage interesserne hos den tilbudsgiver, hvis tilbud indeholder den pågældende afvigelse fra udbudsbetingelserne.

Indklagedes prissætning på dette punkt har således været berettiget.

Ad spørgsmål 5 (armaturer af type T)

Det armatur, der blev angivet i følgebrevet til klagerens tilbud, har en væsentligt større diameter og en væsentligt større højde end referenceproduktet. Dette var tilfældet, uanset at der var tale om armaturer, som skulle anbringes under trapper, således at det af pladsmæssige grunde klart var væsentligt, at armaturerne skulle fylde mindst muligt.

Klagerens tilbud afveg således klart fra udbudsbetingelserne på dette punkt, hvilket indklagede har været berettiget til at prissætte. Klagenævnet finder endvidere ikke grundlag for at gå ud fra, at indklagedes prissætning har været urigtig eller usaglig, jfr. herved bemærkningerne ovenfor, hvorefter en prissætning skal foretages sådan, at det pågældende arbejde med sikkerhed kan udføres for prissætningsbeløbet, og hvorefter udbyderen ikke ved prissætningen skal varetage interesserne hos den tilbudsgiver, hvis tilbud indeholder den pågældende afvigelse fra udbudsbetingelserne.

Indklagedes prissætning på dette punkt har således været berettiget.

Ad spørgsmål 6 (styringsanlægget)

Indklagedes prissætning er begrundet med, at klagerens tilbud ikke angik et EIB-system, og det af klageren tilbudte anlæg ikke kan kobles sammen med universitetshospitalets eksisterende EIB-systemer.

Selvom udbudsbetingelserne naturligt må forstås sådan, at det tilbudte styringsanlæg skulle være et EIB-system, er dette ikke angivet udtrykkeligt i udbudsbetingelserne. Endvidere har Helge Davidsen forklaret, at udbudsbetingelserne ikke skulle forstås sådan, at de stillede et ubetinget krav om, at styringsanlægget skulle være et EIB-system, og at der var metodefrihed. Endvidere ses det ikke angivet i udbudsbetingelserne, at det tilbudte anlæg skulle kunne kobles sammen med eksisterende anlæg.

Klagenævnet lægger herefter til grund, at udbudsbetingelserne ikke stillede krav om, at styringsanlægget skulle være et EIB-system, og om at det skulle kunne kobles sammen med eksisterende systemer.

Indklagedes prissætning har således været uberettiget på dette punkt.

Klagenævnet afgør herefter sagen således:

Påstand 1.a tages til følge med hensyn til punkt 1 (spørgsmål 1), men tages ikke til følge med hensyn til punkt 2 (spørgsmål 2).

Påstand 1.b tages ikke til følge med hensyn til punkt 1 (spørgsmål 5) og punkt 2 (spørgsmål 4).

Påstand 1.b. tages til følge med hensyn til punkt 3 (spørgsmål 6) for så vidt angår den subsidiære del af påstanden.

Klagenævnets afgørelse er ensbetydende med, at indklagede har været berettiget til at foretage nogle prissætninger, der tilsammen og til dels også hver for sig medførte, at klagerens tilbud ikke havde den laveste tilbudspris.

Det pålægges herefter ikke indklagede at betale sagsomkostninger til klageren.

Herefter bestemmes:

Påstand 1.a, punkt 1) tages til følge, idet Klagenævnet konstaterer, at indklagede, Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger, har været uberettiget til at anse angivelserne i tilbudet fra klageren, Bravida Danmark A/S, da Semco Danmark A/S, vedrørende armaturbelysning type C og type E som afvigelser fra udbudsbetingelserne og som følge heraf at have prissat disse angivelser.

Påstand 1.a, punkt 2) tages ikke til følge.

Påstand 1.b, punkt 1) tages ikke til følge.

Påstand 1.b, punkt 2) tages ikke til følge.

Påstand 1.b, punkt 3) tages til følge for så vidt angår den subsidiære del af påstanden, idet Klagenævnet konstaterer, at indklagede har været uberettiget til at anse angivelserne i klagerens tilbud vedrørende styringsanlæg som en afvigelse fra udbudsbetingelserne og som følge heraf at have prissat disse angivelser.

Det pålægges ikke indklagede at betale sagsomkostninger til klageren.

Klagegebyret tilbagebetales ikke.

H.P. Rosenmeier

Genpartens rigtighed bekræftes.

Joan Bach
kontorfuldmægtig